

Kommune-NM 2020 – Innlandet

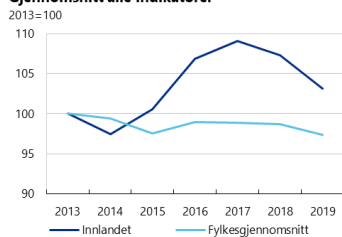
Innlandet er på 9. plass av i alt 11 fylker i årets Kommune-NM. Men, har en sterkere fremgang enn gjennomsnittet for fylkene siden 2013. Bare Nordland og hårfint Trøndelag har en bedre utvikling.

Innlandet har seks kommuner på topp 100-listen i årets kåring. Hamar på 31. plass, Lillehammer på 40. plass, Alvdal på 74.plass, deretter Ringsaker og Gjøvik, etterfulgt av Tynset på 98.plass. Øystre Slidre havner akkurat utenfor listen, på 104.plass.

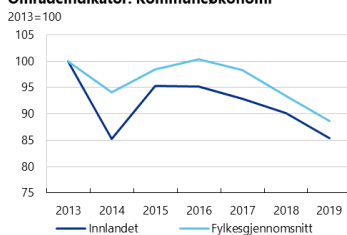
Gjennomsnittlig klatrer kommunene i Innlandet 3 plasser fra i fjor og 6 plasser siden 2013. De tre som klatrer best siden i fjor er Tynset (+27), Alvdal (+25) og Sør-Odal (+25). De tre kommunene som har klatret mest siden 2013 er Øystre Slidre (62), Øyer (+61) og Vestre Toten (+52).

Innlandets framgang har kommet innenfor områdene næringsliv, demografi og kompetanse. Fremgangen innenfor demografi skyldes at netto utflytting har blitt lavere gjennom perioden. Innlandets høyeste plassering er innenfor kommuneøkonomi, på plass 6. Likevel ser vi at det i denne indikatoren har vært større svingninger, og at fylket har hatt en tilbakegang for denne områdeindikatoren siden 2015. Innlandet er på plass 8. innenfor arbeidsmarked og demografi, 10. plass innenfor næringsliv og 11. plass på kompetanse.

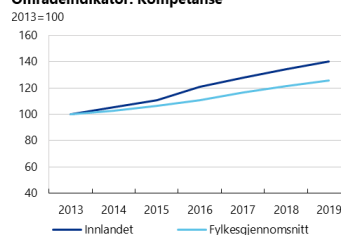
Gjennomsnitt alle indikatorer

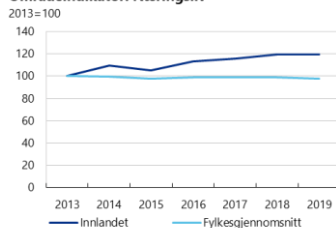
Områdeindikator: Kommuneøkonomi

Områdeindikator: Kompetanse

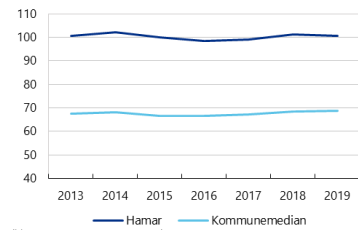
Områdeindikator: Næringsliv

Hamar gjør det godt på de fleste områder, men trekkes ned av noe lavere rangering innenfor kategorien næringsliv. Kommunen har befolkningsvekst og netto innflytting, og en kompetent arbeidsstyrke. Kommunen gjør det også bra i arbeidsmarkedsindikatoren, med høy sysselsettingsandel etter arbeidssted, og lavere sykefravær og andel uføre enn kommunemedianen. Kompetanseindikatoren har hatt en positiv utvikling, men trekkes ned av en lavere andel sysselsatte med bestått fagprøve enn kommunemedianen.

Sysselsettingsandel

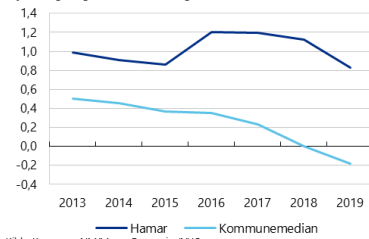
Etter arbeidssted. % av bef. 20-65 år

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Befolkningsvekst

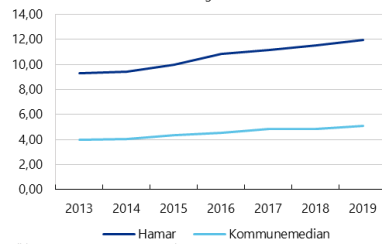
Gj.snittlig årlig vekst i befolkningen over tre år. Prosent

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Sysselsatte med minst 4 år høyere utd.

Etter arbeidssted i % av befolkningen

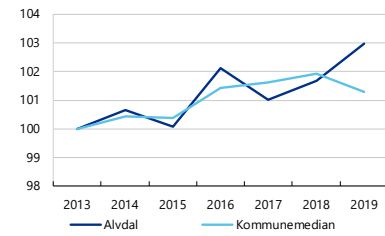

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Alvdal har klatret mye både det siste året og fra 2013 til 2019. Fremgangen har hovedsakelig kommet innenfor arbeidsmarked og demografi. Innenfor arbeidsmarked har sysselsettingsandelen tatt seg opp, samtidig har sykefravær og uføreandel gått ned. Innenfor demografi har kommunen hatt en økt netto innflytting siden 2017. Dette er på tross av en redusert andel unge i forhold til eldre og negativ befolkningsvekst de siste par årene. Alvdal har under 2500 innbyggere, og da blir det lettere utslag på slike indikatorer enn for større kommuner.

Gjennomsnitt alle indikatorer

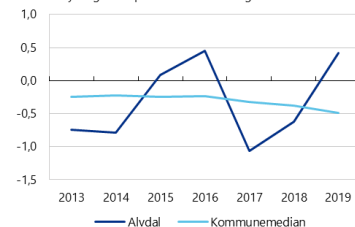
2013=100

Kilde: Kommune-NM/NHO

Netto innflytting

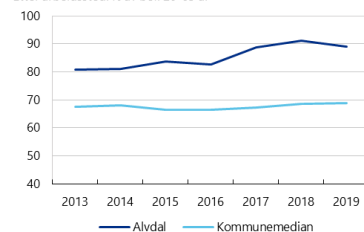
Netto innflytting som i prosent av befolkningen

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Sysselsettingsandel

Etter arbeidssted. % av bef. 20-65 år

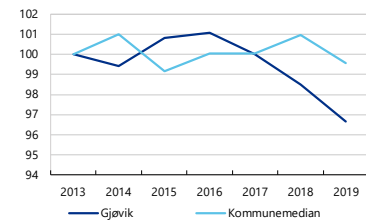

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Gjøvik, på plass nummer 83, gjør det best innenfor kommuneøkonomi, der de er nummer 40. Dette skyldes særlig god rangering på indikatorer som kommunale administrasjonsutgifter og kommunal betalingsevne. Gjøvik trekkes også opp at høy sysselsettingsandel og høy andel sysselsatte med mer enn fire års utdanning. Arbeidsmarkedsindikatoren har blitt noe svekket de siste par årene, grunnet høyere andel sykefravær og uføre. Kommunen har hatt netto utflytting siden 2018, men har fortsatt positiv befolkningsvekst. Gjøvik har forbedret seg innenfor næringslivsindikatoren og kompetanseindikatoren.

Områdeindikator: Arbeidsmarked

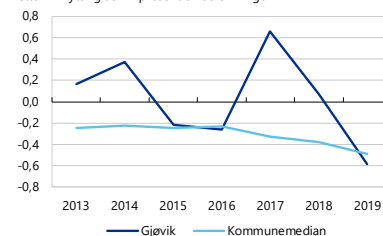
2013=100

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Netto innflytting

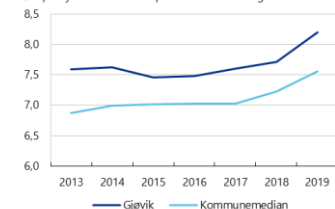
Netto innflytting som i prosent av befolkningen

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Uføre

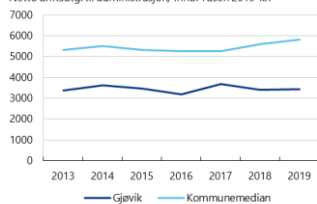
Uføre pensjonister 18-67 år i prosent av befolkningen

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Kommunale administrasjonsutgifter

Netto driftsutg. til administrasjon/ innb. Tusen 2019-kr.

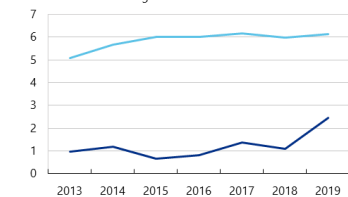

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Blant de seks kommunene i Valdres har fire høyere rangering nå enn i 2013. Men dette er alle (med unntak av Nord-Aurdal som er litt større) små kommuner der enkelte endringer lett gir utslag i indikatorene, for eksempel innenfor demografi-området. Øystre Slidre har klatret hele 62 plasser siden 2013 i årets datasett. Kommunen har bedret seg innenfor området næringsliv og kommuneøkonomi. Kommunens kjøp av private tjenester har tatt seg opp fra et lavt nivå de siste årene. Kommuneinntektene i prosent av utgifter har økt noe de siste årene, samtidig har andelen sysselsatte med bestått fagprøve økt noe. Nord-Aurdal er på plass 151 i årets Kommune-NM, og trekkes opp av særlig høy sysselsettingsandel etter arbeidssted, der de er nummer 7 i landet. Kommunen er også opp på plass 36 på næringsvariasjon.

Kommunens kjøp av private tjenester

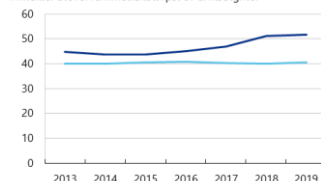
Prosent av brutto driftsutgifter

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Kommuneinntekter i forhold til utgifter

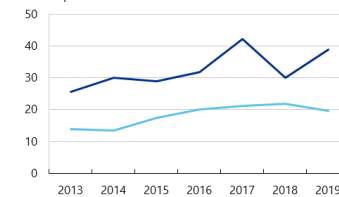
Inntekter utover rammetilskutt i pst av driftsutgifter

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Kommunal betalingsevne

Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter

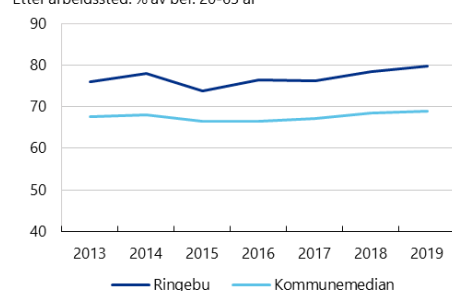
Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Lillehammer på plass 40 og har hatt fremgang siste syvårsperiode. Fremgangen har kommet innenfor demografi og arbeidsmarked. Blant annet har andelen unge i forhold til eldre økt noe. Sykefraværet har gått ned. Ellers er endringene generelt ganske svake. Og Lillehammer har hatt stabil utvikling fra en allerede sterk posisjon innenfor de fleste områder.

Ellers i Gudbrandsdalen er det mange små kommuner, rangert litt lengre ned på lista. Follidal, Lom, Sel, Dovre, Sør- og Nord-Fron, Skjåk og Lesja er alle lengre nede enn plass 200 på lista. Selv om Lesja rangerer på plass 223 samlet sett, er kommunen oppe på plass 31 i kategorien arbeidsmarked. Dette skyldes lav uføreandel, lav arbeidsledighet, og en sysselsettingsandel på nivå med kommunemedianen. Dovre gjør det også ganske godt i kategorien arbeidsmarked, der sysselsettingsandelen trekker opp. Ringebu er på plass 161. God rangering på indikatorene sysselsettingsandel etter arbeidssted og privat sysselsetting trekker opp.

Sysselsettingsandel

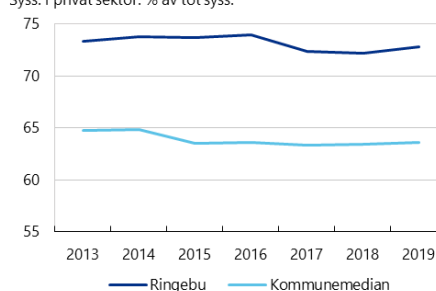
Etter arbeidssted. % av bef. 20-65 år

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Privat sysselsetting

Syss. i privat sektor. % av tot syss.

Kilde: Kommune-NM/Menon Economics/NHO

Lom er den kommunen i Innlandet som har hatt størst tilbakegang i rangering siden 2013, og preges særlig av høy netto utflytting og negativ befolkningsvekst.

					Rangering, områdeindikator 2019				
					Næringsliv	Arbeidsmarked	Demografi	Kompetanse	Kommuneøkonomi
					2019	2019	2019	2019	2019
Kommunenavn	Folkemengde (1. jan. 20)	Rangering	Endring 2018-2019	Endring 2013-2019	N	A	D	U	K
Hamar	31369	31	-3	15	115	38	62	52	50
Lillehammer	28345	40	5	17	154	33	58	55	70
Alvdal	2432	74	25	37	195	6	161	180	180
Ringsaker	34768	82	-7	27	70	222	63	162	62
Gjøvik	30560	83	-7	-2	109	184	114	145	40
Tynset	5578	98	27	12	245	11	192	153	175
Øystre Slidre	3229	104	10	62	132	132	136	218	57
Vestre Toten	13427	111	6	53	99	272	78	40	120
Øyer	5100	131	-1	61	106	175	148	245	79
Elverum	21254	148	4	-5	223	189	84	133	88
Gausdal	6106	151	9	-10	159	98	213	215	110
Nord-Aurdal	6413	158	-19	15	150	126	200	185	155
Vågå	3570	166	25	4	164	97	264	67	211
Ringebu	4392	169	8	28	129	148	241	248	102
Tolga	1562	177	13	14	241	16	257	120	302
Gran	13630	179	5	-7	56	270	211	258	118
Stange	21064	191	-5	-4	260	274	55	220	86
Kongsvinger	17829	195	9	-1	157	269	156	209	108
Østre Toten	14973	200	-13	7	83	319	131	292	105
Nord-Fron	5723	201	9	20	158	198	199	243	182
Os	1891	202	0	25	257	57	288	85	274
Vestre Slidre	2125	207	-15	17	141	271	227	132	178
Trysil	6627	216	11	45	224	202	149	252	220
Lesja	1975	223	11	28	283	31	324	186	256
Skjåk	2197	225	-13	-30	253	103	222	196	287
Vang	1578	227	-12	-25	286	55	331	179	231
Sør-Fron	3119	233	-8	23	276	190	204	313	117
Dovre	2553	238	-25	15	238	89	329	177	266
Sør-Odal	7905	249	25	-6	188	327	151	302	143
Sel	5739	255	-14	-22	266	226	294	125	229
Løten	7674	257	-8	-29	231	345	125	257	98
Nordre Land	6633	266	4	-25	181	336	244	197	165
Lom	2228	274	-29	-56	235	163	347	259	232
Åmot	4356	282	2	-44	352	150	202	281	179
Follidal	1545	290	-2	-19	274	100	318	293	327
Etnedal	1279	291	1	17	300	170	334	291	239
Sør-Aurdal	2954	297	-7	-27	289	259	272	279	260
Nord-Odal	5016	301	13	-1	293	338	226	222	235
Våler (Innlandet)	3662	304	22	25	230	332	297	191	284
Grue	4612	308	20	5	169	324	303	326	300
Rendalen	1780	310	19	20	301	204	326	205	334
Eidskog	6106	311	12	-15	218	347	225	314	275
Åsnes	7203	313	6	-2	265	335	240	320	257
Stor-Elvdal	2419	335	9	-10	330	312	339	219	318
Engerdal	1268	338	10	-1	343	136	341	286	349
Søndre Land	5617	340	-2	10	320	356	249	330	223

Valdres				Hedmarken			
Kommune	Rangering	Endring 2018-2019	Endring 2013-2019	Kommune	Rangering	Endring 2018-2019	Endring 2013-2019
Øystre Slidre	104	10	62	Hamar	31	-3	15
Nord-Aurdal	158	-19	15	Ringsaker	82	-7	27
Vestre Slidre	207	-15	17	Stange	191	-5	-4
Vang	227	-12	-25	Løten	257	-8	-29
Etnedal	291	1	17				
Sør-Aurdal	297	-7	-27				

Gudbrandsdalen				Østerdalen			
Kommune	Rangering	Endring 2018-2019	Endring 2013-2019	Kommune	Rangering	Endring 2018-2019	Endring 2013-2019
Lillehammer	40	5	17	Tynset	98	27	12
Øyer	131	-1	61	Elverum	148	4	-5
Gausdal	151	9	-10	Tolga	177	13	14
Vågå	166	25	4	Os	202	0	25
Ringebru	169	8	28	Trysil	216	11	45
Nord-Fron	201	9	20	Åmot	282	2	-44
Lesja	223	11	28	Folldal	290	-2	-19
Skjåk	225	-13	-30	Våler	304	22	25
Sør-Fron	233	-8	23	Rendalen	310	19	20
Dovre	238	-25	15	Stor-Elvdal	335	9	-10
Sel	255	-14	-22	Engerdal	338	10	-1
Lom	274	-29	-56				

Vestoppland				Kongsvingerregionen			
Kommune	Rangering	Endring 2018-2019	Endring 2013-2019	Kommune	Rangering	Endring 2018-2019	Endring 2013-2019
Gjøvik	83	-7	-2	Kongsvinger	195	9	-1
Vestre Toten	111	6	53	Sør-Odal	249	25	-6
Gran	179	5	-7	Nord-Odal	301	13	-1
Østre Toten	200	-13	7	Grue	308	20	5
Nordre Land	266	4	-25	Eidskog	311	12	-15
Søndre Land	340	-2	10	Åsnes	313	6	-2